

nak. A zsidó iskola után a belvárosi iskolák következnek, s az egyik tanügyi iskola van a sor végén. A gyors, határozottságot kívánó feladatokat a zsidó iskolában oldották meg jobban, az elmélyedést, megfontolást kívánó mlnkát már kevésbé. Persze az eredményt az is befolyásolja, hogy a zsidó iskolában a létszám 20 körül van, míg más iskolákban 50 körül. Draskovits megállapítása szerint a kísérletek a kitűzött célra felhasználhatók, alkalmasak.

Cser János a magyar gyermek szókinését vizsgálta a 10—14 éves korban és most közreadta a használt szavak gyakorisági szótárát. Véleménye szerint ez igen hasznos a tanítás nyelve és tankönyvírás szempontjából.

A könyvismertetésben nagy részletességgel foglalkozik Szántó Lőrinc gyakorló polgári iskolai tanár magyar nyelvi vezérkönyvével. Kiemeli a szerző teljes tájékozottságát, kiegyenlített elméleti és gyakorlati tudását, módszeres elgondolásainak eredeti vonalvezetését és a kitűnő részletes tanmenetet.

Az Iskola és Egészség márciusi számának első cikke báró *Brandenstein* Béla egy előadásának kivonata, melyben a karakterológia és tipológia kezdődő tanulmányának megállapításait ismerteti. A jellemek és típusok megkülönböztetésének alapjait és a megkülönböztetés alapjául szolgáló jegyeket ismerteti. Ez után a folyóirat *Olasz Péter S. J.-nek* „Gyermekkor, serdülőkor, nevelés“ című nagy munkájának egy fejezetét közli „A szexuális nevelés“ címen. Tájékozottsága e téren igen nagy. Nevelők e problémához nem mernek nyúlni, bizonyára még tanácsai dacára sem. Ennek okát abban látom, hogy bennünket is félreneheltek e téren. De zavaros is korunk e kérdésben. Egyik oldalon azt halljuk, hogy a kommunisták elve volt a felvilágosítás, túlszinte és elítélendő a még felügyelet alatt álló fürdőélet is, másik oldalon áll pedig az egyházi férfi. Nektünk, könnyen gyanúba hozható laikusoknak a hallgatáson kívül más nem marad. Nem, mi nem világosíthatunk fel állásunk, családunk megélhetésének kockázatása nélkül! *Szendrey-Karper József* a gyermek- és serdülőkorban beálló hangszalagelváltozásokat ismerteti. Ebben a korban ártalmas minden, ami a hangszalagok megerőltetésével jár. Erre az iskolának is ügyelnie kell. De szükséges volna, hogy az iskolán kívüli sport és ifjúsági egyesületek is figyelemmel legyenek a gyermekek hangját veszélyeztető és e korban beállható elváltozásokra. Árt a cserkészlet is a mindenáron való énekelgetéssel, árt az otthoni hangosantanalás is e korban. Amint látjuk, az iskolaorvosi intézmény ezen az oldalon is égető szükség. *Fazekas Imre* „Pedagógus és tuberkulózis“ c. tanulmánya erősen érdekelhet bennünket. Félve fog a témához, nehogy fájdalmas sebeket szakítson, gondolata azonban igaz. Nagyon sokszor a tanító, tanár a veszély fészke. Erre megdöbbentő példákat is hoz fel. De látja azt is, hol a baj. A nevelő kenyere, megélhetése forog kockán, jelentkezni nem mer. Ezen csak az segíthetne, ha a könnyebb beteg nevelőket más munkakörben alkalmaznák, ahol nem okozhat tömegszerencsétlenségeket s ha betegsége súlyos, élete végéig folyósítani a teljes fizetést, szabadságolás mellett. De hol vagyunk mi ettől a messzebbre tekintő előrelátástól!

Meg kell említenünk a Macskássy aláírással ellátott ismertetőt a Budapesti Polgári Iskola folyóítról. Halápy Jenő cikkében a fegyelem kérdé-

ését látja gyenge pontnak. Véleménye és tapasztalata szerint, mondja az ismertető, épen a fegyelmezés nehézsége a legnagyobb, sőt talán egyetlen gyengéje a munkaiskolának. Igen! Ha a fegyelem alatt a hadsereg közös idejéből ismert „Disciplin“ és „Drill“ értendő. De volt-e már Macskássy úr gyárakban, ahol a legnagyobb munkafegyelem uralkodik minden zaj és emberi hang dacára? Túrhetetlennek tartja a más hangját a maga tolatkodó és fegyelmet nem ismerő hangja mellett? Tudja magát annyira fegyelmezni, hogy a gyenge tanuló megkezdett beszédébe a maga hatalomadta erőfölletével bele ne fegyelmetlenkedjék? Szinte hallom szájából a régi mondókat egy betű javításával: Csend, rend, fegyelem, Aki rossz, azt megverem!

A Pedagógiai Szeminárium e tanévi 8. számában egyik sok tájékozatlanságot eláruló cikk igyekszik megmenteni a polgári iskolát attól a veszélytől, hogy beolvadjon a nyolcosztályos elemi iskolába. Mert hiszen véleménye szerint mindkét iskolába csak időkitöltés miatt írják be a szülők gyermekeiket, anyagi tehetségük szerint válogatva a kettő között. Kár, hogy nem érdeklődött a cikk írója a szülők véleménye iránt; kár, hogy nem ismeri a polgári iskola tantervét; kár, hogy nem ismeri a polgári iskola szakrendszeren alapuló munkáját; kár, hogy nem ismeri a polgári iskolai tanárképzésnek a tanítóképzést jóval túlhaladó magas fokát; kár, hogy képesnek tart egy embert olyan sok szakismeret alapos átfogására, amit a polgári iskolában csak több ember megosztva tud nyugodt lélekkel ellátni; s végül kár, hogy nem ismeri a líceum új szervezetét, amely szerint ez növendékeit a gimnáziumból és polgári iskolából veszi, de nem a nyolcosztályú elemiből. Az egybeolvadástól csak akkor kellene közösen tartani, ha a nívó azonos lehetne. Azt hisszük azonban, hogy az a lehetetlenné vált helyzet is megszűnik, hogy egy-két tárgyból tett különbözőzeti vizsga alapján az elemi iskola V—VI. osztályából át lehessen lépni a polgári iskola II—III. osztályába, amint ez lehetetlen a gimnáziumba is. Mert a kör szélessége és feldolgozási módja nemesak a kijelölt tantárgyakban különbözik.

Stömpl Gábor a Jánoshegyet és környékét írja le.

Marosvári Tibor a Varsó egyik külvárosában kialakult szükségiskola mindennapi életbe torkolló munkálkodását ismerteti. Alapelv, hogy a gyermek mindent közvetlen maga tapasztalatából ismerjen meg.

A folyóirat Mintatanítások rovatában Ligeti Béla közli a keményítőnek a polg. isk. IV. osztályában való tanítását. Érdemes hasonló cím alatt Jeges Sándor: Vegytanítás a cselekvő iskolában című könyvében megjelent tanítási vázlattal összehasonlítani.

Matzkó Gyula.

H I R E K.

A lengyel közoktatás múzeuma.

Nélkülözhetetlenül szükséges, hogy közoktatásunknak minél jobban és minél tökéletesebben kiépített múzeuma legyen, — mondta egy lengyel pedagógus. — Csodáltam, hogy a meglévő Pedagógiai Múzeumot mai állapotában elindulásnak tekintik a lengyelék, holott már most is fokozott figyelmet érdemel a lengyel határokon túl dolgozó pedagógustól is, mert a lengyel